

Országos növényvédelmi előrejelzés a kertészeti kultúrákban 2025.07.03.

Június utolsó hetében folytatódott a kánikulai meleg az ország területén, melyet kisebb-nagyobb szórványos esők (5,0-30,0 mm) szakítottak meg átmenetileg. Ez az időjárás növényvédelmi szempontból inkább a kártevők számára kedvezett, mert a kórokozók többségének fertőzése, terjedése a 32,0-35,0 °C feletti hőmérsékleteken minimálisra lassul. A napközben gyakran élénk szél a magas nappali hőmérsékletekkel együttesen csökkentették a páratartalmat, amely legfeljebb az éjszakai órákban emelkedett rövid ideig 80 % körülire. Az erős illetve extrém erős UV sugárzás egyre több kultúrában okozott perzselési tüneteket, mellyel tovább romlottak a kertészeti kultúrák esélyei.

ALMA, KÖRTE

Almában a betegségek terjedése stagnált az elmúlt napokban, újabb tünetek nem jelentek meg tömegesen a kertekben. Habár az **almafa lisztharmat** terjedése 30 °C felett sem lehetetlen, az alacsony páratartalom értékek és a csökkenő mértékű hajtásnövekedés együttesen szoríthatták vissza a kórokozó fertőzését. A **varasodás** számára még kevésbé teljesültek a fertőzési feltételek. A csupán egy-két alkalommal lehullott eső alkalmával a levélnedvesség értékek csak rövid ideig (~2-4 óra) segíthették a konídiumok csírázását a levél-és gyümölcsfelületen, de ennek minimális tünetei a későbbiekben várhatóak. Körtében gyakorivá váltak az **erwíniás betegség** gyümölcs-és hajtástünetei, amelyek hetekkel ezelőtti fertőzés következményei (1. fotó). Ezek rendszeres, szakszerű eltávolítása javasolt!

1. fotó: Erwíniás betegség tünete körtén

Az **almamoly** 2. nemzedékének rajzása folyamatos (bár nem mindenütt különíthetők el a nemzedékek), több almás kertben tömeges. A gyümölcsök hullása szinte minden ültetvényben felerősödött, amely részben élettani eredetű, de származhat almamoly kártételből is ezért a hullott gyümölcsök felvágásával pontosabb képet kaphatunk a fertőzési viszonyokról.

Az **almalevél-aknázómoly** 2. nemzedékének egyedei folyamatosan megfigyelhetők minimális csökkenéssel, de még így is vannak területek, ahol ~150-250 db/3 nap fogások tapasztalhatóak.

Almában a **piros gyümölcsfa takácsatka** és a **közönséges kétfoltos takácsatka** szaporodása folytatódott, a levelek kanalasodása, barnulása árulkodik jelenlétükről. A tojások és mozgó alakok folyamatosan jelen vannak. A kártevők felmérése és a védekezés javasolt.

CSONTHÉJASOK

A cseresznye betakarítása befejeződött, a meggy szürete az északi országrészben még folyamatban van. A **cseresznyelég** rajzás csökkenő tendenciájú, de a sárgalapok még mindig mutatják a kártevő jelenlétét. A gyümölcsökből távozó nyüvek –ahol a talaj állapot engedte- a talajba furakodtak bábozódás, telelés céljából. A fán maradt gyümölcsök **monília rothadása** (elsősorban házi kertben) a túlérés és a mechanikai sérülések miatt erős mértékűre fokozódott. A **sztigminás levéllyukacsosodás** levéltünetei hasonlóan alakulnak mint az elmúlt időszakban. Az újabb fertőzéshez kedvezőtlenek voltak az időjárási viszonyok. Amennyiben csapadékosabbá válik időjárásunk, a fertőzésveszély újra emelkedő lesz.

Kajszi-és őszibarackban a **keleti gyümölcsmoly** és a **barackmoly** rajzása folyamatos, az egyedszámok az ültetvény kitétségétől és a technológiától nagyban függenek, de az már látható, hogy a keleti gyümölcsmoly felszaporodásának az idei év kedvezett. A korábban fertőzött hajtásokat mostanra már szinte mindenütt elhagyták a lárvák, a gyümölcsfertőzés megakadályozása érdekében a csapdázás és a védekezés javasolt.

Szilvában a **szilvamoly** rajzása folyamatos, a termések fertőzési esélye nagy, ezért a folyamatos csapdázás itt is szükséges.

Dióban a **gnomóniás betegség** fertőzésveszélye alacsony volt az elmúlt időszakban. Az idei évben mérsékelt tünetek jellemzőek (védett kertekben) mind a levélen mind a gyümölcsön.

A **baktériumos megbetegedés** tünetei a termésen gyakorivá váltak, melyre a dióbél elfolyósodása, feketedése utal, gyakran külső tünetek nélkül. Megjelentek és az érzékeny hibrideken gyakorivá váltak a **fomopszizos és botrioszfériás** betegség hajtástünetei, mely a hajtásvégek és a rügyek részleges vagy teljes feketedésében nyilvánul meg (2-3. fotó). Az újonnan fertőzött felületeken termőtestek még nem láthatóak, de a korábban fertőzött vesszőkön a piknídiumokból párás, csapadékos időjárás esetén millió szám szóródhatnak a spórák, ezért a megelőző védelem javasolt!

2. fotó: Fomopszizos fertőzés tünete dió vesszőn, a felületen sporuláló piknídiumokkal

3. fotó: Fomopsziszos/botrioszfériás rügyszélesedés dión

Az országos csapdahálózat fogásai alapján Budapest, Debrecen, Győr, Maroslele térségében megjelentek a **nyugati dióburok-fúrólégy** első egyedei. A védekezésre fel kell készülni.

SZŐLŐ

Szőlőben a száraz, meleg időjárás nem kedvezett az újabb **peronoszpóra** fertőzéshez. Szinte csak a fürtmegnyílás-virágzáskori fertőzések nyomai és minimális későbbi levéltünetek láthatóak. A fertőző anyag ott van a szőlős kertekben, tehát ha párás, csapadékos napok jönnek, a fertőzésveszély emelkedő tendenciájú lesz, mert a borsó nagyságú bogyók és a lombzat még érzékeny a betegségekre. A **lisztharmat** fertőzése és tünet megjelenése gócszerű, általánosságban a tünetek minimális szinten jelentkeztek eddig az ültetvényekben. A kánikula enyhülésével a fertőzésveszély ez esetben is emelkedő lesz, ezért a fürtzáródás kezdetéhez közel eső (korai) fajták megelőző védelme nagyon fontos!

Az **amerikai szőlőkabóca** lárvafejlődése folytatódott, felgyorsult. Jelenleg az L3-L4-es lárvastádiumok vannak többségben, de észlelési szinten megjelentek az L5-ös fokozatú lárvák is. A fertőzött és szaporítóanyag előállító területeken a védekezés kötelező, másutt javasolt az engedélyezett rovarölőszerek valamelyikével. Az imágók előrejelzésére a sárga ragacslapok kihelyezése időszerű! A **fitoplazma-szerű tüneteket** mutató növények száma emelkedő, ezért az ültetvények gyakori, rendszeres ellenőrzése nagyon fontos! A tünetes növények azonnali, gyökerestől való eltávolítása, megsemmisítése alapvető fontosságú a betegség terjedésének megakadályozásában.

Szintén gyakorivá váltak az **életteni eredetű vagy edénnyaláb betegségek** tünetei, melyek korábban részleges vagy teljes fürtelhalásban, jelenleg levélszíneződésben nyilvánulnak meg (4. fotó).

4. fotó: Élettani eredetű teljes fürtszáradás, háttérben a levéltünettel

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.